

798 Sept. in. epistulae exhortatione^a aliquid diligentius de ea scrutati sumus. Nam huiusmodi interrogationis verba posuistis:

‘Et de Marte, qui anno praeterito in Cancr^bi sidere solis lumine humanis obtutibus^c interceptus est, quid sentias; an^d naturali sui cursus ratione an solis? Vi an prodigio actum sit, ut iter duorum annorum uno conficeret. Nam nuper, sole Leonem deserente¹, in Cancro nobis apparuit. Si solem^e comitatus est, quis tam^f celer cursus eius? si toto anno stationem in Cancro fecit, sole in cetera signa migrante, quur in Cancro videri non potuit?’

Scholastica et acutissima argumentatio ista, ad quam succincte, quantum donaverit Deus, respondeamus.

Quod autem ibi dictum est solis lumine in Cancro interceptam esse stellam Martis humanis obtutibus^c, non aestimo solis lumine toto anno praeterito Martis stellam in Cancro interceptam esse, sed Cancrum oportuno tempore et naturali cursus sui ordine cum stella Martis obiectu terrae humanis visibus interceptum esse. Igitur anno praeterito non^g memini me illam vidisse in Cancro, dum Cancer noctibus sui cursus ordinem agebat subter^h terram. Nec enim prodigiosum reor, quod tanto tempore nobis non apparuit, sed naturali sui cursus ordine. Si enim praeterito anno in sidereⁱ Cancr^ki non apparuit et nunc in Cancro^k apparet, non uno anno cursus sui metam, sed spatio duorum annorum peragere dinoscitur; dum nunc^l secundo anno in altero versatur sidere^l. Quod vero additum est: ‘Si toto anno stationem in Cancro fecit, sole in cetera signa migrante, cur in Cancro videri non potuit? etiam^m quia ipse Cancer, in quo stationem fecit, videri non potuitⁿ. Mox vero, dum Cancer videri potuit, visa est et illa cum Cancro, qui anno praeterito cursu naturali noctibus sub terras recessit.

In alia cartula² scripsi de vi solis, inaequales cursus errantibus stellis facientis, ut poeta ait³:

‘Sol tempora dividit^o anni,
Mutat nocte diem^p; radiisque petentibus astra,
Ipse vetat cursusque vagos statione moratur’.

Quod saepissime^q Saturnus Iovis^r et Mars pati videntur.

Vestra vero veneranda sapientia et acutissima scientia videat vel in hac vel in illa, si quid dignum vel verisimile^s videri debeat^t, an aliud aliquid de tantis quaestionibus credendum sit. Nullatenus propter ignorantiam vos interrogare aestimavi. Quicquid inde sentiatis, obsecro, ut benigna voluntate nobis innotescere non dedigne-
mini. Non sum nimius meae sententiae defensor, sed devotus veritatis sectator⁴.

Haec vero subiecta figura^u in primo versu habet horas, in quibus signa singula oriuntur vel occidunt vel de loco moventur. In secundo habet punctos, in singulis signis decem^v. Tertius partes computat, quot habeant singula signa. Quartus dies, quibus moratur luna in uno^w quoque signo^x. Quintus horas, quae adiciuntur diebus.

^a) epistole exortacione R. ^b) cran T. ^c) optutibus R. ^d) a R. ^e) sole R. ^f) quistatim pro quis tam R. ^g) no R. ^h) super T, R. ⁱ) sydere R. ^k) chancr. R. ^l) nun post corr. nunc R. ^m) etiam — non potui in marg. suppl. R. ⁿ) potui R. ^o) claudidit R. ^p) diemque T. ^q) saepissime T. ^r) ovis R. ^s) verisimile T. ^t) debead R. ^u) quae in codicc. T, R subiecta non est. ^v) decim T; X R. ^w) una R. ^x) signa R.

1) medio mense Augusto; v. supra p. 250 n. 3. E quo apparet Caroli ad Alvinum epistolam, cuius particulae in hoc Alvinci responso insunt, scriptam esse paulo post diem 18. Augusti 798; itemque Alvinci hanc responsionem. J. 2) Cf. supra p. 243 lin. 15: qui (sc. radii solis) ut fertur inaequales planetarum cursus efficiunt. 3) Lucanus de bell. civ. X, 201—203, quem laudat Isidorus Etym. III, 65, 3. 4) Cf. Advers. Elip. (ed. Froben. I, 905): quisque illorum propriae magis voluit esse defensor sententiae, quam veritatis sectator; adv. Felic. (ib. I, 790): suae magis voluerunt amatores esse sententiae quam veritatis, supra p. 62 n. 2. 5) Cf. supra p. 251 n. 4.